

Dönem : 1

Toplantı : 2

MİLLET MECLİSİ S. Sayısı: 150

Tekel Genel Müdürlüğünün 1956 yılı Mütedavil sermaye hesaplarına mütâallik bilânço ile murakıp raporlarının sunulduğuna dair Başbakanlık tezkeresi ve Tekel Genel Müdürlüğünün 1956 malî yılı Kesinhesabına ait uygunluk bildiriminin sunulduğuna dair Sayıştay Başkanlığı tezkeresi ile Tekel Genel Müdürlüğünün 1956 bütçe yılı Kesinhesap kanunu tasarısı ve Sayıştay Komisyonu raporu (3/111, 3/469, 1/56)

Tekel Genel Müdürlüğünün 1956 malî yılı Kesinhesabına ait uygunluk bildiriminin sunulduğuna dair Sayıştay Başkanlığı tezkeresi (3/111)

T. C.

Divanı Muhasebat

Sayı : 117873/1168

19 . 7 . 1958

Türkiye Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

İnhisarlar Umum Müdürlüğünün 1956 bütçe yılı Hesabı Katisine ait mutabakat beyannamesinin ilişik olarak sunulduğunu en derin saygılarımla arz eylerim.

Divanı Muhasebat
Reisi
Muhittin Gürün

Mutabakat Beyannamesi

1. Teşkilâtı Esasiye ve Muhasebei Umumiye kanunları hükümlerine uyularak bir nüshası Divanı Muhasebata gönderilen İnhisarlar Umum Müdürlüğünün 1956 malî yılı hesabı katisi, Divanca tetkik ve muhakeme edilmiş olan muhasip idare hesaplarıyla karşılaştırılmıştır.

2. Dairesi hesabı katisinde tahsisat harici sarfiyat gösterilmemiş ise de; Siirt İnhisarlar Başmüdürlüğü Muhasıplığının 1956 malî yılı idare hesabının tetkik ve muhakemesi sonunda 16.9.1955 tarihinde işten el çekildikten sonra 14.3.1956 tarihinde Vekâlet emrine alınan ve 6.7.1956 tarihinde beraet eden 550 lira aylık ücretli Siirt eski Başmüdürü Hayrettin Argun'a 16.9.1955 tarihinden Şubat 1956 gagesine kadar çocuk zammı, tahsisat ve aylık ücretinin mısırlı olarak üzere ödenen ceman 1 887 lira 50 kuruşun 1955 malî yılı bütçesini ilgilendiren bir masraf olması itibariyle 1956 malî yılı zarfında bütçenin 501 nei (Geçen yıl borçları) faslına mevzu tahsisattan mahsubu lâzımgelirken dairesince mezkûr paradan 100 lirasının 1956 yılı bütçesinin 206/12 nei - Vilâyetler memurları çocuk zammı - ve mütebakisinin de 202/12 nei (Vilâyetler memurları ücreti) tertiplerinden tesviyesi cihetine gidildiği görülerek bu miktarın dairesince 1956 bütçesinin ilgili bulunduğu 501 nei - Geçen yıl borçları - faslındaki tahsisattan mevkuf tutulduğunun bildirilmemesi yüzünden 3 nei dairesince bu masrafın tamamı muhasipten tazminin tahsili hüküm altına alınmış ve aynı zamanda sözü edilen 202/12 nei ve 206/12 nei fasıllar sarfiyatı meyanından çıkartılarak ilgili bulunduğu 501 nei fasıl sarfiyatına ithali cihetine gidilmiştir. Ancak, mezkûr 501 nei fasılda mevcut tahsisat bakiyesinin 1 685 lira 90 kuruştan ibaret bulunması hasebiyle sözü edilen 1 887 lira 50 kuruşun taallük eylediği fasla götürülmesi neticesinde

bu fasıldan 201 lira 60 kuruş tahsisat harici sarfiyat husule gelmiştir. İşbu masrafın muhasipten tazmini hüküm altına alınmış bulunduğundan bu miktar için mütemmim tahsisat verilmesine mahal görülmemiştir.

3. Dairesi hesabı katısında yazılı imha olunacak tahsisat miktarının, Divanca tesbit edilen miktardan 201 lira 60 kuruş noksan bulunduğu ve işbu farkın sebebi cetvel zirinde izah kılınmış olduğu cihetle, Hesabı Katî kanun lâyihasının 4 ncü maddesinde gösterilen imha olunacak tahsisat miktarının buna göre düzeltilmesi,

4. İlişik cetvellerde yazılı meşruhat göz önünde bulundurulmak suretiyle hesabı katîde gösterilen rakamların kabule şayan bulunmuş olduğunu arz ederiz.

10.7.1958

Birinci Reisi <i>M. Gürün</i>	D. 1. Reisi F. Eke (Hasta)	D. 2. Reisi R. Bakuy (Hasta)	D. 3. Reisi <i>F. Işık</i>
D. 4. Reisi <i>A. Â. Hemen</i>	Âza <i>R. Ögel</i>	Âza <i>R. Uçkun</i>	Âza <i>A. R. Toksöz</i>
Âza <i>N. Başakar</i>	Âza <i>K. Tolluoğlu</i>	Âza <i>R. Örencik</i>	Âza <i>C. Olcay</i>
Âza <i>C. Çitici</i>	Âza <i>İ. Oğat</i>	Âza V. <i>N. Tek'er</i>	Âza V. <i>H. Öktem</i>
Âza V. <i>R. Konakçı</i>	Âza V. <i>H. Dümer</i>	Müddeiumumi V. <i>S. Piroğlu</i>	

Tekel Genel Müdürlüğünün 1956 yılı mütedavil sermaye hesaplarına mütaallik bilânço ile murakıp raporlarının sunulduğuna dair Başkanlık tezkeresi (3/469)

T. C.
Başbakanlık
Kanunlar ve Kararlar
Tetkik Dairesi
Sayı : 32 - 3/1647

24 . 5 . 1961

Kurucu Meclis Başkanlığına

Tekel Genel Müdürlüğünün 1956 yılı mütedavil sermaye hesaplarına mütaallik bilânço ile murakıp raporu ve bu rapor hakkında idare mütalâası, 1660 sayılı Kanunun 10 ncü maddesine göre, ilişik olarak sunulmuştur.

Gereğinin yapılmasını rica ederim.

Devlet Başkanı ve
Başbakan
Org.
Cemal Gürsel

Tekel Genel Müdürlüğünün 1956 bütçe yılı Kesinhesap kanunu tasarısı (1/56)

T. C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Tetkik Dairesi

Sayı : 71-750/2159

2 . 7 . 1958

Türkiye Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

Gümrük ve İnhisarlar Vekâletince hazırlanan ve Yüksek Meclise takdimi İera Vekilleri Heyetine 23 . 6 . 1958 tarihinde kararlaştırılan İnhisarlar Umum Müdürlüğünün 1956 malî yılı Hesabı Katî kanunu lâyihasının esbabı mucibe ve ilişkileriyle birlikte sunulduğunu saygılarımla arz ederim.

Başvekil

A. Menderes

ESBABI MUCİBE

1956 malî yılı umum bütçe masrafları olan 53 079 374 lira 55 kuruşun fasıl ve madde itibariyle müfredatı ekli (A) işaretli cetvelde gösterilmiştir.

1956 malî yılı bütçe varidatı olan 490 791 461 lira 04 kuruşun müfredatı ekli (B) işaretli cetvelde gösterilmiştir ve bütçe tahminlerine göre vukua gelen fazla ve noksanlık ayrıca bir cetvel ile de açıklanmıştır.

1956 malî yılı içinde sarf olunmayıp iptal olunan 9 298 874 lira 85 kuruş tahsisat bakiyesi (A) işaretli cetvelin hususi sütununda gösterilmekle beraber, ayrıca bir cetvel ile de açıklanmıştır.

Gelecek yıllarda mahsubu yapılmak üzere (A/1) cetvelinin ayrı bir sütununda gösterilen ve 3010 sayılı Kanun mucibince avans olarak verilen 75 020 lira 83 kuruş tahsisat mevkuf tutulmuştur.

1956 malî yılı kâr ve zarar hesabı bu yıla ait bilânçoda gösterilmiştir.

Sayıştay Komisyonu raporu

Millet Meclisi

Sayıştay Komisyonu

Esas No. : 1/56, 3/111, 3/469

Karar No. : 21

15 . 4 . 1963

Yüksek Başkanlığa

Tekel Genel Müdürlüğü 1956 bütçe yılı kesinhesap kanun tasarısı ile bu yıla ait uygunluk bildirimini sunulduğuna dair Sayıştay Başkanlığı tezkeresi, 1660 sayılı Kanunun 8 ne maddesi gereğince uzman murakıplarla bu yıl döner sermaye bilânçosu tetkikatı sonucuna ait düzenlenen rapor hükümsüz evrak arasından çıkartılarak komisyonumıza havale olunmakla, kanunun tarif ettiği şekilde hazırlanmış bulunduğu anlaşılan kesinhesap kanun tasarısı ve uygunluk bildirimini, döner sermaye bilânçosu tetkikatına ait rapor Sayıştay, Tekel Genel Müdürlüğü ve Maliye temsilcileri hazır bulunduğu halde tetkik ve müzakere olundu.

Ödenek :

1. a) Tekel Genel Müdürlüğü kesinhesabında (A/1) yatırım dışı giderler için ve (A/2) yatırım giderleri için verilen ödenek toplamı 47 857 827,27 lira olup, Sayıştay uygunluk bildirimine ekli cetvelde de aynı miktar gösterilmiştir. Ancak 1 500 liralık olağan üstü ödenek dairesi kesinhesabında aktarmalar sütununda gösterildiği halde Sayıştayca olağanüstü ödenek için açılmış bir sütunda gösterilmesinden ötürü sütun farkı husule gelmiştir ki komisyonumuzca, Sayıştayca yapılan işlem doğru bulunmuştur.

b) Dairesi kesinhesabında nâzım ödenek genel toplamı 18 061 373,42 lira olarak yazılı ise de Sayıştay uygunluk bildirimine ekli cetvelde 1 999 906,16 lira noksanıyla 16 061 467,26 lira olarak gösterilmiştir.

Cetveldeki açıklamaya ve komisyonunda verilen bilgiye göre söz konusu fark: Döner sermayenin 1956 bilançosuna nazaran adı geçen sene için tekel maddeleri sâfi kârından, Belediye hissesi olarak 11 251 599,89 liranın ayrılıp bu miktarın nâzım gelir tahakkukat ve tahsilâtı, aynı zamanda nâzım ödenek olarak gösterilmesi icabederken, dairesince 1 999 906,16 lira fazlasıyla 13 251 506,05 liranın nâzım gelir ve ödenek gösterilmesinden iberi geldiği anlaşılmış, dairesi temsilcilerince de Sayıştayca tesbit edilen miktarın doğru olduğu belirtilmiştir.

Komisyonumuzca da nâzım ödenek olarak Sayıştayca tesbit edilen miktar nâzım ödenek olarak kabul edilmiştir.

Gider :

2. Kesinhesap kanunu tasarısında ve kesinhesap cetvellerinde (A/1) yatırım dışı giderler 26 208 791,49 lira, (A/2) yatırım giderleri 12 025 895,83 lira, özel bölüm giderleri 249 244,27 lira ki toplam olarak 38 483 931,59 lira, nâzım gider olarak da 14 595 442,96 lira buna eklenerek gider genel toplamı 53 079 374,55 lira gösterilmiştir. Sayıştay uygunluk bildirimine ekli cetvelde de aynı miktar yazılı bulunduğundan komisyonumuzca da aynen kabul olunmuştur.

Ancak 2 104,47 lira dairesi kesinhesabında ilgili bölümlerinde gösterilmediğinden Sayıştayca uygunluk bildirimine ekli cetvelde ilgili bölümlerine bulunduğundan genel toplama etkili olmayan bölümler arası fark husule geldiği uygunluk bildirimiyile bildirilmiş dairesi temsilcilerince de Sayıştayca tesbit edilen miktarların doğru olduğu beyan edilmiş bulunduğundan komisyonumuzca da Sayıştayca tesbit edilen miktarlar kabul olunmuştur.

Ödenek dışı harcama :

3. Kesinhesap kanun tasarısında ve dairesi kesinhesabında ödenek dışı harcama yoksa da Sayıştay uygunluk bildiriminde açıklanan sebepten ötürü 501 nci geçen yıl borçları bölümünden 201,60 liralık ödenek dışı harcama meydana geldiği ve dairesince de bu ödenek dışı sarfiyat için tamamlayıcı ödenek istenmediği esasen Sayıştayca da mesullerine tazmin hükmü edildiği anlaşıldığından komisyonumuzca da 201,60 liralık ödenek dışı harcama aynen kabul olunmuştur.

3010 sayılı Kanun gereğince verilen avans :

4. Kesinhesap kanun tasarısında ve dairesi kesinhesabında ve Uygunluk Bildirimine ekli cetvelde 3010 sayılı Kanun gereğince verilen avanslardan mahsubu yapılamayan miktar için mevkuftutulan ödenek 75 020,83 lira olup komisyonumuzca da aynen kabul olunmuştur.

Yokedilecek ödenek :

5. Kesinhesap kanun tasarısında ve kesinhesapta yok edilmesi gereken ödenek 9 298 874,85 lira gösterildiği halde, Sayıştayca 201,60 lira fazlasıyla 9 299 076,45 lira olarak tesbit olduğu Uygunluk Bildiriminin 4 nci maddesiyle bildirilmiş komisyonumuzca da Sayıştayın tesbit ettiği miktar doğru bulunmuştur. Bu bakımdan Kesinhesap kanun tasarısı 4 nci maddesindeki miktar buna göre değiştirilmiştir.

Gelecek yıla devrolunacak ödenek :

6. Dairesi kesinhesabında gelecek yıla devrolunacak ödenek 3 465 930,46 lira yazılı bulunduğu halde Sayıştay Uygunluk Bildirimine ekli cetvelde 1 999 906,16 lira noksanıyla 1 466 024,30 lira olarak gösterilmiştir. Ödenek bölümünde açıklandığı üzere dairesi nâzım ödeneği 1 999 906,16 lira fazla göstermiş ve bu fazla gösterdiği miktarı 1957 yılında mahsubetmek üzere gelecek yıla devri arasına katmıştır. Oysa ki Sayıştayca bu şekil uygun görülmemiş hem ödenek toplamından, hem de gelecek yıla devirden düşülmüştür. Komisyonumuzca Sayıştayca yapılan işlem şekli uygun görüldüğünden gelecek yıla devreden ödeneğin Sayıştay Uygunluk Bildiriminde gösterildiği üzere 1 466 024,30 lira olarak kabul edilmiştir.

Gelir :

7. Kesinhesap kanun tasarısında ve dairesi Kesinhesabında Tekel Genel Müdürlüğü'nün 1956 yılı bütçe geliri 490 791 461,04 lira olup Sayıştay Uygunluk Bildirimine ekli cetvelde de aynı miktar tesbit edilmiş bulunmaktadır.

Ancak mezkûr cetvelde birinci satış kârları bölümünde yazılı miktar dairesi Kesinhesabına nazaran 1 999 906,16 lira fazla nâzım gelir aynı miktar noksan tesbit edilmiştir.

Ödenek bakımından açıklandığı üzere söz konusu bölümler arası farkı teşkil eden 1 999 906,16 lira, dairesince fuzulen nâzım ödenek ve gelir kaydolunmuş bulunduğundan, Sayıştayca nâzım gelirden çıkarılarak satış kârları bölümüne eklenmesinden ileri gelmiştir. Sayıştayca yapılan işlem komisyonumuzca da uygun bulunmuştur.

Tekel Genel Müdürlüğü döner sermaye hesabının 1956 yılına ait bilânço ve bu bilânçoya ait uzman murakıp raporiyle, bu rapora idarenin verdiği cevabın müzakeresi sonucunda :

a) Raporun 68 nci maddesinde : Ankara Bira Fabrikası elektrik tesisatının ayrı ayrı demirbaş numarası verilmek suretiyle demirbaş eşya defterine kaydolunduğu, halbuki bunlar demirbaş olmadıklarından bu hesaba fuzulen geçirildiği belirtilerek bu hesaptan çıkarılması istenmektedir. Komisyonumuzca da uzman murakıp raporunda belirtildiği üzere demirbaş olmadığı halde demirbaş kaydına geçirilen ve müfredatı raporda gösterilen işbu 6 kalem tesisatın demirbaş kaydından düşülerek ilgili hesaba geçirilmesi uygun görülmüştür.

b) Raporun 73 ve 221 nci maddelerinde : Lojmanlarda idareye ait eşya kullanılmaması Genel Müdürlüğün 12.9.1947 tarih ve 576 sayılı tamimde bildirilmiş olduğu halde, bâzı müdür ve âmir lojmanlarında idareye ait eşya kullanıldığı belirtilmiş ve kullanılan eşyaların da bir listesi eklenmiştir. İdarenin rapora verdiği cevabi raporda ve komisyonda sözlü olarak yaptıkları açıklamadan, idareye ait demirbaş eşyaların lojmanlardan alındığı, ancak lojmanda kalan demirbaş eşyaların lojmanların kendi demirbaşları olduğu, bunlar da alındığı takdirde idarece kullanılacak yeri bulunmadığı beyan edilmiştir.

Bu hal karşısında komisyonumuzca lojman demirbaşları olarak kayıtlı olan eşyaların lojmanlarda kullanılmasında bir sakınca görülmemiş, fakat badema mevzuata aykırı olarak lojmanlara eşya alınmasına son verilmesinin uygun olacağına karar verilmiştir.

c) Raporun 87 nci maddesinde : Paşabahçe İspirto Fabrikasında 420 000 liralık demirbaş kaydı olan ve karbondioksit ve buz imaline mahsus tesisler 1950 yılından beri kullanılmayıp atıl bir vaziyette bırakıldığı Fabrikadan tabii ürün olarak karbondioksit ve buz imal edilecek olan bu tesislerin faal hale getirilmesi için gerekli tedbirin alınması gerektiği belirtilmektedir.

İdarenin cevabi raporunda ve komisyonda sözlü olarak yaptıkları açıklamada : Bu tesislerden elde edilecek karbondioksitin ve buzun tek alicısının Et ve ve Bahk Kurumu Genel Müdürlüğü olduğu, tesislerin alındığı zaman adı geçen Genel Müdürlükle mutabık kalındığı fakat tesisler alınıp işler hale getirilinceye kadar Et ve Bahk Kurumu kendisi aynı tesisi kurduğundan artık karbondioksiti ve buzunu alamıyacağını bildirdiğinden istihsale geçilemediği bu tesislerle yapılacak buzun İstanbul piyasasında gerekli müşteriyi bulamayacağı mülâhazası ile söz konusu cihaz ve tesisler halen de işler halde bulunmadığı bildirilmiştir.

Bu durum karşısında, komisyonumuzca ya bu tesislerin işler hale getirilmesi, aksi takdirde atıl vaziyette duran bu tesisin en az zararlı bir şekilde elden çıkarma imkânının araştırılması tavsiyeye şayan görülmüştür.

d) Raporun 92 nci maddesinde : Genel Müdürlüğe aid olup geçen yıllar uzman murakıplar raporlarının Büyük Millet Meclisinde müzakereleri sırasında enümen tarafından 3827 sayılı Nakil vasıtaları Kanununa aykırı olarak kullanılmakta olmasından dolayı elden çıkarılması istenen nakil vasıtası defterdarlığa teslim edilerek satışın Defterdarlıkça yapılması icabederken Genel Müdürlük kendi satınalma komisyonu kararıyla sattığı bu satışın usulsüz olduğu belirtilmektedir.

Dairesi temsilcilerince . artık bu kabil satışların usulüne uygun olarak Defterdarlık vasıtasıyla yapıldığı bildirildiğinden esasen satışında yapılmış bulunduğu cihetle komisyonumuzca bu işlemde bir sakınca görülmemiştir.

e) Raporun 108 nci maddesinin 4 ncü bendinde : Genel Müdürlüğün mülhakata ait muhasebe talimatnamesi başmüdürlük, müdürlük ve memurluk kasalarında en çok bulundurulması gereken pafayı göstermiş olduğu halde, birçok yerlerde kasada bu haddin çok üstünde para bulundurulduğu ve talimatname hükmüne aykırı olan bu işleme son verilmesi gerektiği belirtilmektedir. Komisyonumuzca da uzmanlar raporunda belirtildiği üzere talimatname gereğince işlem yapılması hususu tavsiyeye şayan görülmüştür.

f) Raporun 109 ncu maddesinde : Fabrikalara muhasebe bakımından müstakil bir hüviyet verilerek yıllık işlemleri için ayrı ayrı bilânço düzenlemeleri ve bu bilâncolar Genel Müdürlükçe birleştirilerek tek bilânço çıkarılmasının daha uygun olacağı belirtilmektedir.

İdarenin cevabi raporunda ve komisyonda yaptıkları sözlü açıklamada, bunun bugün için tatbikatının mümkün olmadığı, her fabrikaya aynı sermaye tahsisi gerekir ki, halihazır duruma göre bu da mümkün olmadığı esbabı mucibesıyla belirtilmiş, komisyonumuzca da şimdilik her fabrika ve müessesesinin ayrı bilânço düzenlenmesinin mümkün olmadığı anlaşılmış olmakla beraber, imkânlar elverdiğinde ilerde idarece uzmanlar raporunda belirtildiği yolda işlem yapılarak ayrı ayrı bilânço düzenlenmesinin usul ittihazı tavsiyeye şayan görülmüştür.

g) Raporun 112 ve 116 nci maddelerinde : Bursa Başmüdürlüğüne bağlı Bozkurt memurluğu ambarında 1,5 kilo kulüp, 20 gram birinci, Osmaneli memurluğu ambarında 1 kilo gelincik sigarasının, Ordu Müdürlüğü ambarında 100 gram birinci, 620 gram kulüp ve 500 gram gelincik sigarası, Vezirköprü ambarında 200 gram subay sigarası, Çorum ambarında 50 gram Türk Pipo Tütününü noksan çıktığı belirtilmiş ve idarenin cevabi raporunda bu noksanların terkinin yapıldığı bildirilmişse de noksanlığın sebebiyetlerinin neye müsteniden yapıldığı gösterilmemiştir. Komisyonumuzca badema bu gibi terkinlerin mucip sebebe istinaden yapılması aksi halde ziyana uğratanlar hakkında takibat yapılması gerektiği tavsiyeye şayan görülmüştür.

h) Raporun 165 nci maddesinde : Fabrikaların yaprak tütün işletme müesseselerinin ve imalâthanelerinin memur kadrolarında veya bu kadroların yetersiz bulunduğu yerlerde işçilerin çalıştırıldığı ve bunların adedinin 450 - 500 kişiyi bulduğu ve bunlara yılda 1 150 000,00 lira civarında yevmiye ödeneği, bu gibi yerlerde memur kadrolarının takviyesiyle işçilerin bilfiil istihassale ilgili yerlerde ve kendi sahalarında kullanılmasının daha faydalı olacağı belirtilmiştir.

Komisyonumuzca da, fabrikaların ve diğer müesseselerin idari ve büro işlerinde ve memur kadrolarında kullanılan işçilerin yerlerine iadeleriyle idari işlerdeki memur kadroları yetersiz ise gerekli kadroların alınması temenniye şayan görülmüştür.

i) Raporun 190 nci maddesinde : İmalâttan arta kalan tütün tozlarının 1965 senesine kadar bir mukavele ile tonu 5 liradan ve nakliyesi kendilerine aidolmak üzere İstanbul'da Lokay Ltd. Şirketine satıldığı anlaşılmış ise de bu şirketin tütün tozlarını almaktan vazgeçtiği, tütün tozları bedelsiz olarak, nakliye ve sair masrafları şirketten tahsil edilmek kaydıyla, İzmir Sulama İdaresine verildiği ve fakat gerek tütün tozu bedelinin gerek nakliye masrafının adı geçen şirketten tahsil edildiğine dair bir kayda tesadüf edilmediği belirtilmiştir.

İdarenin cevabi raporunda söz konusu tütün tozlarının başka mahalle nakil ve sair masraflarının şirketin alacağından mahsubedildiği bildirilmektedir.

Gerek uzmanlar raporunda, gerekse idarenin cevabi raporunda bu mukavelenin adı geçen şirket tarafından bozulması sonucunda idarenin bir zararı olup olmadığı gösterilmemiş ve dairesi temsilcilerince de bu hususta gerekli bilgi verilemediğinden, komisyonumuzca bu mukavelenin feshedilmesi sonucunda idarenin bir zararı olup olmadığı, varsa ilgisinden tazmini yoluna gidilip gidilmediğinin ve mevzuun 1961 bilançosunu tetkik edecek uzmanlar heyetinin incelemesi ve sonucun raporlarında belirtmeleri uygun görüldü.

J) Raporun 216 nci maddesinde: İstanbul'da bulunan Tekel Genel Müdürlüğüne ait fabrikaların hepsinde müstakil tamir atelyesi mevcud olup her atelyede aynı avadanlık bulunmaktadır.

Bu tamir atelyelerinin birleştirilerek tek bir merkez tamir atelyesi haline getirildiği takdirde gücünün ve iş veriminin artacağı mülâhazası ile idarenin bu mevzu üzerinde durması tavsiye edilmektedir.

İdarenin cevabi raporundaki açıklama ve komisyonda dairesi temsilcilerinden alınan bilgiye nazaran hali hazır tatbikatın daha faydalı olduğu anlaşıldığından hali hazır şeklin muhafazası komisyonumuzca uygun görülmüştür.

Genel Kurulun tasvibine arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile sunulur.

Sayıştay Komisyonu Başkanı	Başkanvekili	Sözcü	Kâtip
Adana	Nevşehir	Bolu	Kütahya
<i>Kemal Sarıbrahimoğlu</i>	<i>Ramazan Demirsoy</i>	<i>Fuat Ümit</i>	<i>Ali Erbek</i>
Erzurum	İstanbul	Şiirt	Sinop
<i>Gyasettin Karaca</i>	<i>İbrahim Abak</i>	<i>Süreyya Öner</i>	<i>Mustafa Kaptan</i>

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

İnhisarlar Umum Müdürlüğünün 1956 malî yılı Hesabı Kanun Lâyihası

MADDE 1. — İnhisarlar Umum Müdürlüğünün 1956 malî yılı umumi bütçe masrafları ilişik (A) cetvelinde gösterildiği üzere 53 079 374,55 liradır.

MADDE 2. — İnhisarlar Umum Müdürlüğünün 1956 malî yılı bütçe varidatı ilişik (B) cetvelinde gösterildiği üzere 490 791 461,04 liradır.

MADDE 3. — Bütçe varidatı ile masrafları arasında fark olan 437 712 086,49 lira Hazineye ve belediyeye ödenmiştir.

MADDE 4. — Gelecek yıllarda mahsubu yapılmak üzere (A/1) cetvelinin ayrı bir sütununda gösterilen ve 3010 sayılı Kanun mucibince avans olarak verilen 75 020,83 lira tahsisat mevkuf tutulmuştur.

MADDE 5. — Tahsisattan 1956 yılında sarf olunmayan ve ilişik (A) işaretli cetvelin ayrı bir sütununda gösterilen 9 298 874,85 lira tahsisat bakıyesi iptal edilmiştir.

MADDE 6. — 1956 malî yılı İnhisarlar Umum Müdürlüğünün bilançosu ile kâr ve zarar hesabı tasdik olunmuştur.

MADDE 7. — Bu kanun neşri tarihinde meriyete girer.

MADDE 8. — Bu kanunun hükümlerini icraya Maliye ve Gümrük ve İnhisarlar Vekilleri memurdur.

SAYIŞTAY KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

Tekel Genel Müdürlüğünün 1956 bütçe yılı Kesin Hesap kanun tasarısı

MADDE 1. — Tekel Genel Müdürlüğünün 1956 bütçe yılı genel bütçe giderleri ilişik (A) cetvelinde gösterildiği üzere 53 079 374 lira 55 kuruştur.

MADDE 2. — Tekel Genel Müdürlüğünün 1956 yılı bütçe gelirleri ilişik (B) cetvelinde gösterildiği üzere 490 791 461 lira 04 kuruştur.

MADDE 3. — Gelecek yıllarda mahsubu yapılmak üzere (A) cetvelinin ayrı bir sütununda gösterilen ve 3010 sayılı Kanun gereğince avans olarak verilen 75 020 lira 83 kuruş ödenek mevkuf tutulmuştur.

MADDE 4. — Ödenekten 1956 yılında harcanmayan ve ilişik (A) işaretli cetvelin ayrı bir sütununda gösterilen 9 299 076 lira 45 kuruş ödenek artığı yok edilmiştir.

MADDE 5. — 1956 yılı Tekel Genel Müdürlüğünün bilançosu ile kâr ve zarar hesabı tasdik olunmuştur.

MADDE 6. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 7. — Bu kanunu Gümrük ve Tekel ve Maliye Bakanları yürütür.

23 . 6 . 1958

Başvekil	Devlet Vekili
A. Menderes	S. Ağaoğlu
Devlet Vekili	Devlet Vekili
E. Kalafat	C. Bengü
Adliye Vekili	Millî Müdafaa Vekili
E. Budakoğlu	E. Menderes
Dahiliye Vekili	Hariciye Vekili ve
N. Gedik	Maarif V. V.
Maliye Vekili	F. R. Zorlu
H. Polatkan	Maarif Vekili

Nafia Vekili	Ticaret Vekili
T. İleri	A. Aker
Sih. ve İç. Mua. Vekili	Güm. ve İnh. Vekili
L. Kırdar	H. Hüsman
Ziraat Vekili	Münakalât Vekili
N. Ökmen	M. Çavuşoğlu
Çalışma Vekili	Sanayi Vekili ve
H. Erkmen	Bas.-Yay. ve Turz. V. V.
İmar ve İskân Vekili	S. Yırcalı
M. Berk	

F. Tahsisatın nev'i

- 202 Memur ve hizmetliler ücreti
203 Geçici hizmetliler ücreti
204 Enebi uzman ve hizmetlilerle bunlara yardımcı personelin ücretleri
206 4178 ve 4598 sayılı kanunlar gereğince yapılacak zam ve yardımlar
207 Enebi dil bilenlere 3656 sayılı Kanunun 5 nci maddesi gereğince ödenecek para mükâfatı
209 5434 sayılı Kanun gereğince T. C. Emekli Sandığına yapılacak ödemeler
210 Temsil tahsisatı
218 4896 sayılı Kanun gereğince ödenecek kasa tazminatı
301 Umum müdürlük büro masrafları
302 Vilâyetler büro masrafları
303 Basılı kâğıt ve defterler
304 Posta, telgraf ve telefon ücret ve masrafları
305 Kira bedeli
306 Giyecekler
307 Harcırahlar
308 4598 sayılı Kanun gereğince ödenecek tedavi masrafları ve harcırahları
403 Temsil masrafları
407 Muhasebe Umumiye Kanununun 48 nci maddesini ilgilendiren masraflar
417 5237 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu gereğince ödenecek vergi ve resimler
419 Mahkeme masrafları
420 Tecrübe, ıslah ve mücadele masrafları
421 Kaçağı takip ve önleme masrafları
451 Yayın masrafları
452 Staj masrafları
453 Milletlerarası münasebetlerin gerektirdiği masraflar
459 Spor masrafları
476 Kurs masrafları
501 Geçen yıl borçları
502 Eski yıllar borçları
505 Hükme bağlı borçlar
506 Karşılıksız borçlar
602 İşçi kurul ve sendikalarına yardım
604 Çeşitli hayır kurumlarına yardım
605 4250 sayılı İspirto ve ispirotolu içkiler inhisarları Kanunu gereğince şarapçılara verilecek primler ve yapılacak başka ödemeler

A/1 cetveli yekûnu

yılı
um Müdürlüğü
cetveli

Tahsisat		Sarfiyat		3010 sayılı Ka- nun gereğince verilen avans		Ertesi yıla dev- rolunan tahsisat		İmhası icabeden tahsisat		Tahsisat hari- ci sarfiyat	
Lira	K.	Lira	K.	Lira	K.	Lira	K.	Lira	K.	Lira	K.
20 790 175		20 183 589	58					606 585	42		
289 525		213 122	71					76 402	29		
16 000		—						16 000			
675 000		654 969	21					20 030	79		
1 500								1 500			
1 697 997		1 304 409	02					393 587	98		
2 100		2 100									
460 000		449 104	90					10 895	10		
82 000		68 892	47					13 107	53		
315 500		271 459	77					44 040	23		
90 000		87 690	22					2 309	78		
450 000		386 315	72					63 684	28		
30 001		13 842	30					16 158	70		
250 000		236 665	39					13 834	61		
1 081 500		1 000 407	70					81 092	30		
185 000		178 656	68					6 343	32		
10 000		9 200	29					799	71		
86 300		70 718	78					15 581	22		
17 500		15 995	07					1 504	93		
80 000		53 793	52					26 206	48		
221 001		214 736	74					6 264	26		
125 000		113 418	75					11 581	25		
25 000		24 364	25					635	75		
9 000		2 277	04					6 722	96		
28 000		19 818	87					8 181	13		
500		334	50					165	50		
126 000		72 588	44					53 411	56		
35 000		35 201	60					—		201	60
45 000		30 283	56					14 716	44		
235 000		199 214	46					35 785	54		
1 500		990	85					509	15		
33 000		31 754	80					1 245	20		
2 000		1 970						30			
300 000		260 904	30					39 095	70		
27 796 089		26 208 791	49					1 587 509	11	201	60

F.

Tahsisatın nev'i

(A/2) Yatırımlar

- 701 Yapı onarımı
735 Bina satınalma, yaptırma
736 5113 sayılı Kanun gereğince satınalınacak veya yaptırılacak tütün bakım ve işleme evleri ve ambarları
741 4898 sayılı Kanun gereğince yeniden yaptırılacak fabrika, imal ve doldurma evleriyle mevcutlarının genişletilmesi masrafları
751 Satınalınacak makina, alet ve vasıtalar ve bunları kurma masrafları
752 Satınalınacak vasıtalar ve bunların komple motorları
761 Çamaltı, Yavşan ve diğer tuzlalarda yaptırılacak yeni tesisler ve bunların genişletme ve sınırlandırma masrafları
771 Şaraplık bağ yetiştireceklere 5089 sayılı Kanun gereğince yapılacak ikrazlar

A/2 cetveli yekûnu

Hususi fasıl

Muhasebei Umumiye Kanununun 83 ncü maddesi gereğince geçen ve eski yıllar mahsubatı

Hususi fasıl yekûnu

İCMAL

A/1 cetveli yekûnu

A/2 cetveli yekûnu

Hususi fasıl yekûnu

Yekûn

Nâzım gider (Belediye hissesi ve Tayyare Resmi)

UMUMİ YEKÜN

Tahsisat		Sarfiyat		3010 sayılı Ka- nun gereğince verilen avans		Ertesi yıla dev- rolunan tahsisat		İnhası icabeden tahsisat		Tahsisat hari- ci sarfiyat	
Lira	K.	Lira	K.	Lira	K.	Lira	K.	Lira	K.	Lira	K.
975 000		483 803	39					491 196	61		
5 062 000		4 112 716	28					949 283	72		
3 097 750		1 537 370	32					1 560 379	68		
4 477 733		866 446	32					3 611 286	68		
4 600 000		4 399 161	44	75 020	83			125 817	73		
200 000		108 548	83					91 451	17		
1 400 000		517 849	25					882 150	75		
1								1			
19 812 484		12 025 895	83	75 020	83			7 711 567	34		
249 244	27	249 244	27								
249 244	27	249 244	27								
27 796 099		26 208 791	49					1 587 509	11	201	60
19 812 484		12 025 895	83	75 020	83			7 711 567	34		
249 244	27	249 244	27								
47 857 827	27	38 483 931	59	75 020	83			9 299 076	45	201	60
16 061 467	26	14 595 442	96			1 466 024	30				
63 919 294	53	53 079 374	55	75 020	83	1 466 024	30	9 299 076	45	201	60

1956 yılı İnhisarlar Umum Müdürlüğü (B) cetveli .

F.	Varidatın nev'i	Muhammenat Lira	Tahsilât Lira	K.
1	Satış kârları (İnhisarlar varidatı)	279 145 960	288 332 566	87
2	Çeşitli varidat (Resimler)	1 175 000	1 042 593	29
3	Para cezaları	200 000	189 958	16
4	Çeşitli hasılat	350 000	887 156	82
5	Geri alma	300 000	310 313	12
6	Tütün, içki, tuz ve Müdafaa Vergisi	174 623 395	185 066 856	48
	Yekûn	455 794 355	475 829 444	74
	Nâzım varidat 5237 sayılı Kanun gereğince (Belediyeler payı ve Hazine Tayyare Resmi)	—	14 962 016	30
	UMUMİ YEKÛN	455 794 355	490 791 461	04